

Commentaar Brzeski: 'Duitse groeistop home made'

ING-econoom pleit voor stimuleren binnenlandse investeringen

Achtergrond - 14 augustus 2014

Voor het eerst sinds het begin van de crisis is de economie van de eurozone harder gegroeid dan de Duitse. Vooral voor de Duitsers is dat een schok. En dat is niet zozeer het effect van de crisis in Oekraïne, aldus ING-econoom Carsten Brzeski. "De Duitse groeistop is *home made*."

Waarom hebben Nederlanders zulke grote oren? Omdat alle kinderen door hun vaders bij de Duitse grens bij de oren omhoog worden getild met de woorden: kijk daar woont de wereldkampioen voetbal... Een flauwe, maar op dit moment weer zeer populaire mop in Duitsland. Een kleine troost voor alle Nederlandse kinderen: als ze vandaag omhoog worden getild, kijken ze ook neer op een stagnerende economie.

Als er niets geks gebeurt, zullen de nieuwste cijfers van Eurostat vanochtend bijna historisch zijn. Voor het eerst sinds het begin van de crisis is de economie van de eurozone harder gegroeid dan de Duitse. Vooral voor de Duitsers is dat een schok. Zijn ze, nu ze eindelijk wereldkampioen voetbal zijn, opeens de titel Europees groeikampioen kwijt? De crisis in Oekraïne en de Europese sancties voor Rusland worden vaak genoemd als oorzaak voor de recente afzwakking van de Duitse economie. Naar mijn gevoel iets te populistisch gedacht.

De componenten van de Duitse groeiprestatie worden pas eind augustus bekendgemaakt, maar de beschikbare maandelijkse macrocijfers vertellen alvast een ander verhaal. De Duitse groeistop is *home made*. De logische correctie in de bouw na een uitzonderlijk sterk eerste kwartaal door het milde winterweer, en uitzonderlijk veel vrije brugdagen in mei in combinatie met voortdurende economische zwakte in Italië en Frankrijk zijn de redenen voor de groeiteleurstelling, niet Rusland of Oekraïne.

Maar wat niet is, kan toch nog komen? Zeker, maar niet zozeer via de export, maar via andere kanalen. Een lang aanhoudende onzekerheid door geopolitieke conflicten kan Duitsland het meeste pijn doen, waardoor de broodnodige binnenlandse investeringen opnieuw worden uitgesteld. Zonder investeringen en

met aanhoudende problemen in Frankrijk, Italië en China ligt het lot van de Duitse economie in de handen van een beetje consumptiegroei en export naar de VS en het VK. Dat is mooi meegenomen, maar niet genoeg voor aanzienlijke - en houdbare - groei in de komende jaren.

De titel Europees groeikampioen zal Duitsland ook na de cijfers van vandaag nog zo snel niet verliezen. Niet door zijn eigen kracht, maar omdat de andere landen de kracht ontberen om Duitsland naar de kroon te steken. De groei in Nederland lijkt vanwege technische factoren uitzonderlijk hoog, de Spaanse consumptiegebaseerde groei onhoudbaar hoog, België vertoont tekens van stagnatie en Frankrijk en Italië zullen nog lange tijd worstelen met economische hervormingen.

Voor Duitse beleidsmakers moeten de cijfers van vandaag echter een duidelijk signaal zijn dat het ouderwetse 'weiter so' een gevaarlijke strategie is. De tijd is echt gekomen om binnenlandse investeringen te stimuleren, zowel door de overheid als door bedrijven. Het enige risico van die strategie zijn zure kinderen met flaporen bij de burens...

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in België voor de Eurozone en Duitsland en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/31/commentaar-brzeski-duitse-groeistop-home-made>